

Министерство на земеделието, храните и горите

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 35/2020)

София, 2 септември 2020 г.

Съдържание

1.	Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 27.08.2020 г.	3
1.1	Жътва на есенници	3
1.2	Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно	4
1.3	Площи и производство на тютюн	4
1.4	Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди	5
1.5	Площи и производство на домати в оранжерии, краставици и зеле	5
1.6	Площи и производство от трайни насаждения	6
1.7	Площи и производство от етерично-маслени култури	7
2.	Външна търговия с основни земеделски култури	7
2.1	Зърнени и маслодайни култури	7
2.2	Плодове и зеленчуци	8
3.	Цени	8
3.1	Зърнени и маслодайни култури	8
3.2	Плодове и зеленчуци	9

Забележка: Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“, Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК) и текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.

1. Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 27.08.2020 г.

1.1 Жътва на есенници

Жътвата на основните есенници е към своя край. По оперативни данни, към 27.08.2020 г. производството на ечемик и ръж е съответно с 2,5% и 14% повече спрямо отчетеното по същото време на 2019 г. И при двете култури е налице увеличение на засетите и реколтираните площи на годишна база, като при ръжта това е съчетано и с повишение на средния добив от декар. Продукцията от тритикале, пшеница и маслодайна рапица е под нивата отпреди една година, основно вследствие на понижение на средните добиви, а при маслодайната рапица и поради свиване на площите.

Жътва на есенници към 27.08.2020 г.

	27.08.2020					Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	% реколтирани площи	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
Пшеница*	1 176 072	1 175 154	99,92%	4 623 923	393	3,9%	3,9%	-20,6%	-23,7%
ечемик (вкл. пролетен)*	138 059	137 994	99,95%	559 915	406	18,5%	18,7%	2,5%	-13,6%
маслодайна рапица*	114 732	114 652	99,93%	257 610	225	-24,8%	-24,8%	-35,6%	-14,4%
ръж	6 861	6 175	90,00%	13 971	226	17,0%	8,0%	14,0%	5,6%
тритикале	13 945	13 632	97,80%	41 370	303	2,8%	1,8%	-3,3%	-5,0%

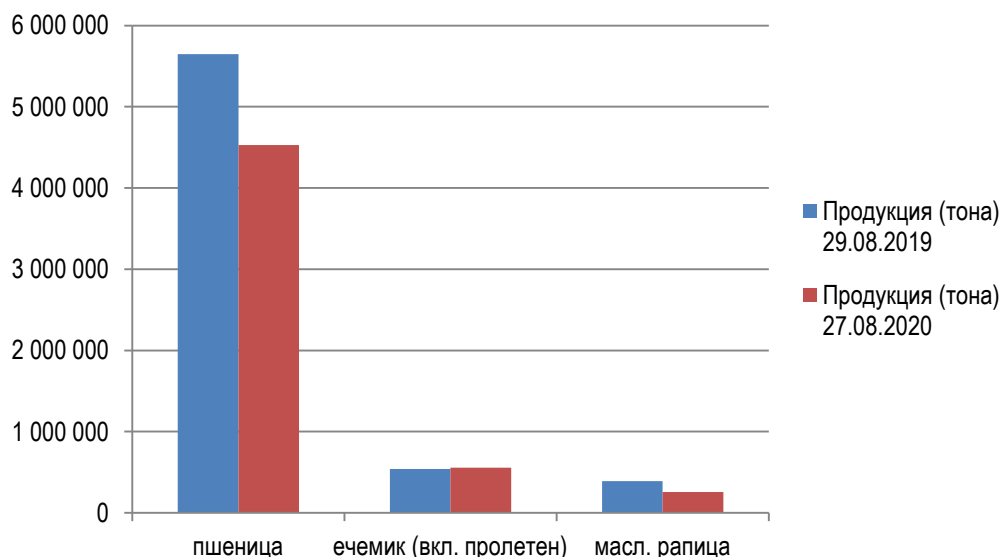
Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ

Забележка: Площи за реколтиране = Засети площи – Пропаднали площи

*Информацията е съгласно подадени данни от ОДЗ към 28.08.2020 г.

**Площите за реколтиране при пшеница, ечемик и рапица намаляват поради увеличение на пропадналите площи

Продукция от основни есенни култури към 27.08.2020 г., сравнено със същия период на 2019 г.

1.2 Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно

В ход е кампанията по прибиране на реколтата от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно. Засега добивите от единица площ са по-ниски на годишна база, което се обяснява с продължителното засушаване тази година, особено в Североизточната част на страната, но и кампанията е все още в начален етап, предвид процента на реколтираните площи.

Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 27.08.2020 г.

	27.08.2020					Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	% реколтирани площи	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
маслодаен слънчоглед*	809 693	235 209	29,0%	397 697	169	8,9%	-20,0%	-41,3%	-26,8%
царевица за зърно*	575 507	14 221	2,5%	49 341	347	26,6%	45,9%	-19,1%	-44,6%

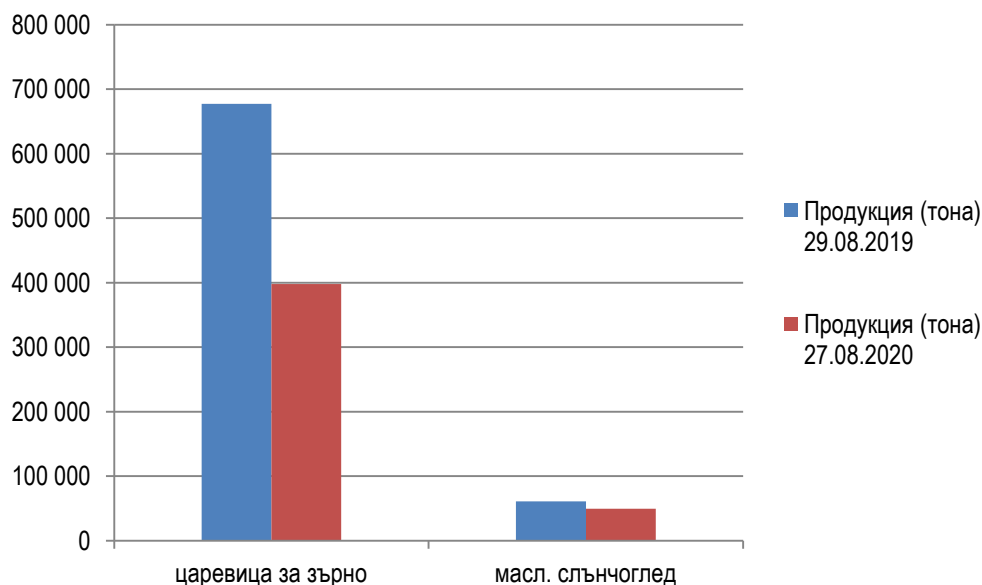
Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ

Забележка: Площи за реколтиране = Засети площи – Пропаднали площи

*Информацията е съгласно подадени данни от ОДЗ към 28.08.2020 г.

**Площите за реколтиране при слънчоглед и царевица намаляват поради увеличение на пропадналите площи. Част от събраната продукция от царевица за зърно е прибрана за силаж поради засушаването.

Продукция от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 27.08.2020 г., сравнено със същия период на 2019 г.

1.3 Площи и производство на тютюн

Към края на м. август 2020 г. са добити 3 416 тона тютюн тип „Ориенталски“, което е близко до нивото отпреди една година (+0,2%). При съществено по-малък размер на засадените площи, на този етап производството на тютюн от типовете „Вирджиния“ и „Бърлей“ е съответно с 33,8% и 44,3% по-малко на годишна база.

Площи и производство на тютюн към 27.08.2020 г.

	27.08.2020				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
Тютюн-Ориенталски	2 614	2 549	3 416	134	-15,4%	-3,4%	0,2%	3,9%
Тютюн-Вирджиния	1 259	954	857	90	-31,4%	-35,9%	-33,8%	3,4%
Тютюн-Бърлей	280	261	304	116	-21,8%	-26,2%	-44,3%	-24,7%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ

1.4 Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди

Според последните оперативни данни, продукцията от дини и пъпеши бележи ръст от респективно 14,4% и 48,8% спрямо година по-рано. И при двата продукта е налице увеличение на реколтираните площи, а при пъпешите се наблюдава и по-висок среден добив. Производството на картофи, пипер и домати от открити площи изостава с между 5,9% и 47,1% на годишна база, което се дължи до голяма степен на по-късното прибиране на реколтата през настоящата година.

Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди към 27.08.2020 г.

	27.08.2020				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
картофи	9 659	4 412	70 214	1 591	-5,5%	-19,3%	-5,9%	16,5%
домати на открито	2 740	1 513	18 945	1 252	-20,3%	-42,5%	-47,1%	-8,1%
пипер на открито	2 581	1 693	13 504	798	-3,4%	-18,6%	-25,4%	-8,4%
дини	4 624	3 602	62 517	1 736	24,9%	17,6%	14,4%	-2,7%
пъпеши	2 479	2 183	21 866	1 002	37,4%	28,9%	48,8%	15,4%
ягоди на открито	698	698	5 263	754	-34,7%	-29,6%	-37,1%	-10,7%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ

1.5 Площи и производство на домати в оранжерии, краставици и зеле

До момента в оранжерии са добити 34 341 тона домати и 33 950 тона краставици.

Прибрани са 7 039 тона краставици от открити площи (вкл. корнишони) и 9 094 тона зеле.

Площи и производство на оранжерийни домати, краставици (от открити площи и оранжерии) и зеле към 27.08.2020 г.

	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
домати в оранжерии	454	449**	34 341	7 648
краставици в оранжерии	276	349**	33 950	9 728
краставици на открити площи*	777	696	7 039	1 011
зеле	1 359	376	9 094	2 419

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК

Забележка: За културите оранжерийни домати, краставици и зеле не може да се изчисли изменение на годишна база, тъй като те са включени в оперативното наблюдение от 2020 г.

* вкл. и корнишони

** Данните са за разгънати реколтирани площи.

1.6 Площи и производство от трайни насаждения

Оперативните данни към 27 август 2020 г. сочат ръст на производството на сливи от 35,7% на годишна база, в резултат от увеличение както на реколтираните площи, така и на средния добив.

Като цяло, прибирането на реколтата от ябълки, круши, праскови, малини и десертно грозде се движи с по-бавни темпове спрямо миналата година. В съчетание с наблюдаваните по-ниски добиви от декар при част от овощните култури, това води до намаление на събраните до момента количества с между 7,7% (круши) и 68% (ябълки) на годишна база.

През последната седмица започна реколтирането и на лозови масиви с винено грозде, като са добити 138 тона.

Площи и производство от трайни насаждения към 27.08.2020 г.

	27.08.2020				Изменение на годишна база, %		
	Засадени площи (вкл. млади, неплододаващи) (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
ябълки	3 490	50	467	934	-79,2%	-68,0%	54,1%
круши	604	107	530	495	-6,3%	-7,7%	-1,6%
праскови	2 951	2 206	16 127	731	-35,8%	-36,9%	-1,6%
сливи	11 139	3 497	21 064	602	21,5%	35,7%	11,7%
кайсии	3 110	1 837	6 919	377	-32,7%	-60,1%	-40,6%
малини	1 940	1 496	2 702	181	-2,0%	-45,1%	-44,0%
лозя винени	25 289	30	138	460	-89,3%	-92,5%	-30,0%
лозя десертни	2 126	352	1 732	492	-54,1%	-62,1%	-17,4%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ

1.7 Площи и производство от етерично-маслени култури

Към края на м. август 2020 г. продукцията от лавандулови насаждения възлиза на 69 027 тона - с 3,1% повече на годишна база, поради по-големия размер реколтирани площи.

Площи и производство от етерично-маслени култури към 27.08.2020 г.

	27.08.2020				Изменение на годишна база, %		
	Засадени площи (вкл. млади, неплододаващи) (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
лавандула	20 889	16 025	69 027	431	21,5%	3,1%	-15,2%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ

2. Външна търговия с основни земеделски култури

2.1 Зърнени и маслодайни култури

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

2020/21 пазарна година

През периода 24 – 30 август 2020 г. през Пристанище Варна¹ не са преминавали товари с пшеница, ечемик и рапица за експорт. Общо изнесеното количество пшеница през порта от началото на пазарната 2020/21 година до момента е с 48,5% под отчетеното за същия период на миналия сезон, докато при ечемика се отчита ръст от близо 90%. Все още не е реализиран износ на рапица от новата реколта.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	29.06.2019 – 30.08.2019	29.06.2020 – 30.08.2020	Изменение на годишна база
пшеница	609 930	314 344	-48,5%
ечемик	34 665	65 728	89,6%
рапица	80 246	0	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

До момента не е осъществен износ на пшеница, ечемик и рапица от реколта `2020 през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

¹ През последните няколко години Пристанище Варна формира около 50% от общия експорт на пшеница и царевича и около 30% от този на ечемик, слънчоглед и рапица.

**Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август
(царевица и слънчоглед)**

2019/20 пазарна година

Общо за периода от началото на м. септември 2019 г. до момента, експортът на царевица и слънчоглед през Пристанище Варна намалява съответно с 14,4% и 29,3% на годишна база, като през последната седмица не са преминавали количества.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	03.09.2018 – 30.08.2019	03.09.2019 – 30.08.2020	Изменение на годишна база
царевица	706 265	604 857	-14,4%
слънчоглед	117 609	83 116	-29,3%

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

Засега не е отчетен износ на царевица и слънчоглед – реколта `2019 от „Пристанище Бургас“ ЕАД.

От началото на съответните пазарни години до 30 август 2020 г. не е регистриран внос на зърнени и маслодайни култури през наблюдаваните пристанищни терминали във Варна и Бургас.

Информацията за търговията с основните зърнени и маслодайни култури по данни на Националния статистически институт, включена в Бюлетин № 33/2020, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за м. юни 2020 г.

2.2 Плодове и зеленчуци

Актуализация на информацията за внос и износ на плодове и зеленчуци, публикувана в Бюлетин № 33/2020, ще бъде направена след предоставяне на данни от Националния статистически институт.

3. Цени

3.1 Зърнени и маслодайни култури

В рамките на последната седмица се наблюдава леко понижение на средните изкупни цени на слънчоглед, пшеница (хлебна и фуражна) и царевица с между 0,5% и 2,4% и запазване на тези на ечемик и рапица без промяна.

Основните зърнени и маслодайни култури продължават да се търгуват на по-високи цени отколкото по същото време на миналата година. Поскъпването е в границите от 3,7% до 11,5%, най-чувствително при пшеницата.

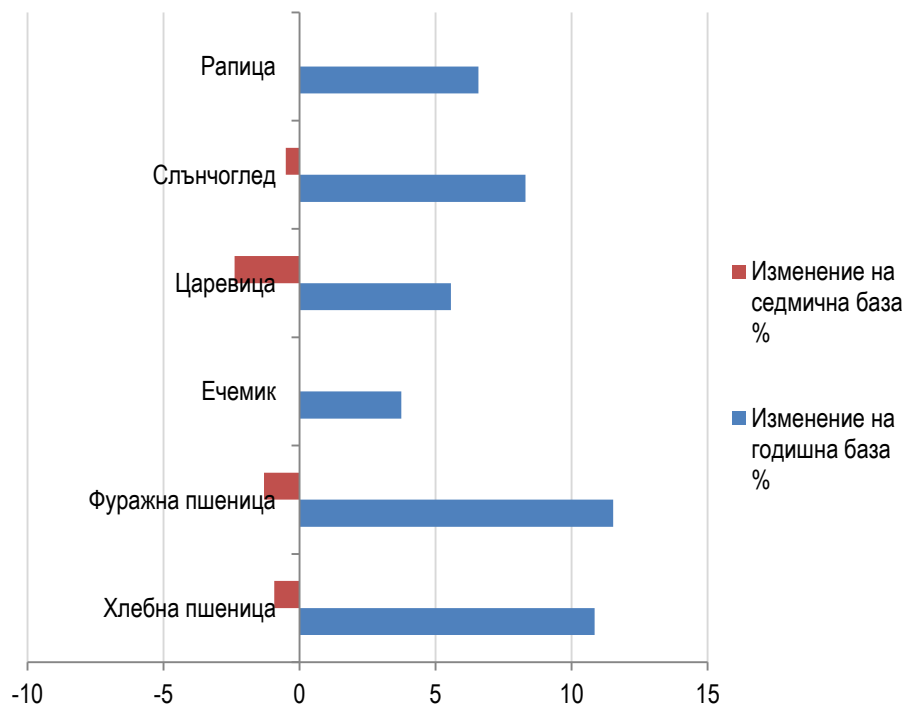

Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 26.08.2020 г., лв./тон без ДДС

	28.08.2019	19.08.2020	26.08.2020	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
хлебна пшеница	286	320	317	10,8	-0,9
фуражна пшеница	269	304	300	11,5	-1,3
ечемик	268	278	278	3,7	0,0
царевица	270	292	285	5,6	-2,4
слънчоглед	542	590	587	8,3	-0,5
рапица	670	714	714	6,6	0,0

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от МЗХГ

Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към 26.08.2020 г.

3.2 Плодове и зеленчуци

Към 28 август 2020 г. средните цени на едро на праскови, зеле, картофи, червен пипер, полски домати и дини на тържищата са от 1,4% до 16,7% под нивата от предходната седмица. Леко поскъпване на седмична база е налице при зеления пипер и десертното грозде (съответно с 2% и 1,2%), а по-съществено – при ябълките, оранжерийните домати и краставиците (полски и оранжерийни) - с между 5,7% и 12,1%.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 28.08.2020 г., лв./кг

	30.08.2019	21.08.2020	28.08.2020	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	0,61	0,72	0,70	14,8	-2,8
картофи (пресни)	*	*	*	-	-
домати (оранжерийни)	1,50	1,67	1,80	20,0	7,8
домати (открити площи)	1,08	1,56	1,37	26,9	-12,2
домати (внос)	*	*	*	-	-
краставици (оранжерийни)	1,36	1,44	1,56	14,7	8,3
краставици (открити площи)	*	1,16	1,30	-	12,1
пипер (зелен)	1,05	1,01	1,03	-1,9	2,0
пипер (червен)	1,26	1,58	1,39	10,3	-12,0
зеле	0,53	0,66	0,65	22,6	-1,5
дини	0,36	0,54	0,45	25,0	-16,7
пъпеши	0,83	*	*	-	-
праскови	1,19	1,45	1,43	20,2	-1,4
череша	*	*	*	-	-
ябълки	0,95	1,74	1,84	93,7	5,7
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	*	1,65	1,67	-	1,2

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от МЗХГ

* Няма данни

Сравнявайки със същия период на миналата година, цената на едро на ябълките бележи ръст от близо два пъти. При повечето от останалите основни плодове и зеленчуци също се отчита поскъпване на годишна база, но по-умерено – от 10,3% (червен пипер) до 26,9% (домати от открити площи). Единствено зеленият пипер се търгува на малко по-ниска цена, с 1,9%.

Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към 28.08.2020 г.

